

Žemės diena Kovo 20-oji - Pasaulinė Žemės diena.

Žemės diena yra astronominis pavasaris (pavasario lygiadienis), kuomet susilygina dienos ir nakties ilgumas.

Pasaulinė žemės diena pažymima organizuojant edukacinius renginius aplinkosauginėmis temomis ir inkilų kėlimo akcijas.

Atkeliaujantis pavasaris - laikas, kai į mūsų šalį iš šiltųjų kraštų parskrenda peržiemoję paukščiai, kuriems reikia namų. Tad gamtininkai jau kviečia pasirūpinti inkilais - juos reikia kelti kuo anksčiau, kad paukščiai spėtų juos susirasti ir prie jų priprasti. Inkilams kelti geriausiai tinka kovo vidurys ar antroji jo dekada.

Inkilai paukščiams Lietuvoje keliami nuo senų senovės.

Rūpintis mus supančia gamta - visų, ne tik miškininkų pareiga. Tad į šią veiklą aktyviai siekiame įtraukti vaikus - jaunuosius miško bičiulius.

Kviečiame darželio bendruomenę prisijungti prie akcijos

***“INKILŲ KĖLIMAS - PAGALBA PAUKŠČIAMS, PRAMOGA
VAIKAMS”***

Prašome, kiekvienos grupės tėvelių pagaminti inkilėlį (grupei priskirtam paukšteliui) ir iki kovo 16 d. atnešti pavaduotojui ūkio reikalams.

Visus inkilėlius sukabinsime ant specialiai paruoštos sienelės, darželio kieme. Taip įkursime edukacinę erdvę, gyvosios gamtos pažintinių gebėjimų tobulinimui jauniems miško bičiuliams.

Vaikučiai turės galimybę aptarti, lyginti, diskutuoti apie inkilėlių dydį, formą, stebėti, kada naujuose namuose įsikurs paukščiai.

Visi bent maža dalele prisidėkime prie inkilų gamybos, o sparnuočiai už tai bus dėkingi ir tikimės, kad niekada mūsų lopšelio-darželio teritorijoje nenutils paukštelių giesmės.

Toliau pateikiame inkilų gamybos shemas, kurios turėtų padėti darbuose.

Kokį inkilą pasirinkti?

Bene populiariausi yra uoksiniai ir lentiniai inkilai. Juos ir siūlytume gaminti.

Uoksiniai inkilai natūraliai atrodo ir puikiai dera prie kraštovaizdžio. Juose mielai įsikuria visi uoksuose perintys paukščiai. Šių inkilų storos ir vientisos sienelės gerai sulaiko šilumą, kas labai svarbu anksti perinčioms pelėdoms, klykuolėms, zylėms. Uoksiniai inkilai ypač mėgstami baikštesnių ir retesnių mūsų sparnuočių: pelėdų, žalvarnių, kukučių, meletų, dančiasnapių ir kt.

Šiuo metu Lietuvoje plačiausiai naudojami lentiniai inkilai. Jų gamyba nesudėtinga, be to, gali būti naudojamos medienos atliekos. Šiuose inkiluose mielai apsigyvena zylės, musinukės, raudonuodegės, varnėnai. Nenustebkite jei paukščiams skirtuose inkiluose sulauksite ir kitų gyventojų – žinduolių ar vabzdžių.

Kaip pasigaminti lentinį inkilą?

Lentinių inkilų gamybai geriausia tinka 1,5-2,5 cm storio sausos nedaug ar visiškai neobliuotos lentos. Stogeliui parenkama truputį storesnė lenta, nes jis greičiausiai pūva. Jo kraštai iškišami 2-3 cm į šonus ir 4-6 cm į priekį. Specialiai pakreipto ar dvišlaičio stogelio

daryti neverta. Dugnas kalamas ne iš apačios, kaip dažnai daroma, bet įleidžiamas į inkilo vidų, kad greitai nesupūtų ir neiškristų.

Visi mažesnieji – zyliniai inkilai turi būti atidaromi, kad rudenį juos būtų galima išvalyti. Paprasčiausias būdas tai pasiekti – inkilo stogelį pritvirtinus tik priešinguose stogelio kampuose kalamais dviem vinimis, iš kurių vienas įkalamas iki galo, kitas – tik ne iki galo. Taip pritvirtinto stogelio vieną kampą pakėlus ir pasukus į šoną, patogu inkilą išvalyti. Norint stebėti paukščius - stogelį ar inkilo sienelę galima tvirtinti lankstais bei kabliuku. Tačiau nereikia pamiršti, kad sparnuočiai veisimosi metu jautriai reaguoja į bet kokią trikdymą.

Kaip pasigaminti uoksinį inkilą?

Geriausia medžiaga uoksiniams inkilams - lapuočių medžių rąsteliai su išpuvusiu šerdimi. Tuomet lengva išskobti jų vidų. Galima gaminti uoksus ir iš sveikų sausų drebulių, liepų, juodalksnių ir kitokių medžių rąstelių. Norint pagaminti daugiau uoksinių inkilų smulkiems paukščiams, geriausia medžių rąstelius gręžti išilgai specialiu 9-12 cm pločio grąžtu. Rąsto apačia (3-4 cm) negręžiama, paliekama dugnui. Dar lengviau vidų išskobti, rąstelį perskėlus pusiau arba į keturias dalis. Vėliau tos dalys sukalamos.

Uoksinis inkilas

Kokie turėtų būti inkilų matmenys?

Paukščio rūšis	Inkilo aukštis, cm	Inkilo aukštis iki landos, cm	Lentos plotis, cm	Landos skersmuo, cm	Inkilo iškėlimo aukštis, m
DIDŽIOJI ZYLĖ	30	23	16	3-3,2	3-5
MĖYNOJI ZYLĖ	27	20	15-16	2,8	3-5
MARGASPALVĖ MUSINUKĖ	28	21	15-16	2,8	3-5
PAPRASTOJI RAUDONUODEGĖ	23	14	18	5	4-6
ŽALIOJI MELETA	45	31	25	9	5-10
PILKOJI MELETA	45	31	25	9	5-10
ŽALVARNIS	45	34	24	6	5-10
KUKUTIS	40	29	24	6-7	3-7
BUKUTIS	32	22,5	16	3,4-3,5	4-7
VARNĖNAS	35	26	19	5	4-7
ČIURLYS	35	26	19	5	6-15
NAMINĖ PELĖDA	55	37	28	13	5-10
LUTUTĖ	45	31	28	9	5-10
PELĖDIKĖ	30	18	24	8	3-7
ŽVIRBLINĖ PELĖDA	40	29	24	6-6,5	5-7
KUOSA	40	26	25	9	5-10

**METODINĖS GRUPĖS POSĖDŽIO METU BUVO NUTARTA, KOKIAM
PAUKŠTELIUI, KOKIA GRUPĖ PAGAMINS INKILĖLĮ:**

“DRUGELIŲ” GRUPĖ – VARNĖNUI;

“BORUŽĖLIŲ” GRUPĖ – ČIURLIUI;

“ZYLŪČIŲ” GRUPĖ – MĖLYNAJAI ZYLEI;

“GILIUKŲ” GRUPĖ - DIDŽIAJAI ZYLEI;

“GENIUKŲ” GRUPĖ – ŽVIRBLIUI;

“KIŠKUČIŲ” GRUPĖ – MARGASPALVEI MUSINUKUI;

“EŽIUKŲ” GRUPĖ – LIEPSNELEI;

“PELĖDŽIUKŲ” GRUPĖ – NAMINEI PELĖDAI;

“SKRUZDĖLIUKŲ” GRUPĖ – PAPRASTAJAI RAUDONUODEGEI;

“RIEŠUTĖLIŲ” GRUPĖ – LUTUTEI;

“BITUČIŲ” GRUPĖ – KUKUČIUI;

“VOVERIUKŲ” GRUPĖ – VOVERAITEI.